

E
D
C Educational Development Center

بسمه‌ای تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

شیوه‌نامه‌ی ارائه‌ی مجازی دروس

مهرماه ۱۳۹۸

ویرایش اول

ماده ۱: مقدمه و هدف:

با عنایت به اجرای بسته‌های «طرح تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی» به ویژه بسته‌ی «توسعه‌ی آموزش مجازی در آموزش پزشکی»، این وظیفه بر عهده‌ی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور گذاشته شده است تا با بهرمندی از بستر فضای مجازی، به توسعه‌ی آموزش پزشکی کمک نمایند. هرچند که برای رسیدن به این هدف اجزای متعددی از جمله، زیرساخت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و وجود نیروهای توانمند در حوزه‌ی فن‌آوری اطلاعات و ساخت محتوای الکترونیک مورد نیاز است، اما بی‌شک وجود قوانین شفاف و مشخص موجب می‌شود که تمام دست‌اندرکاران این حیطه، از جمله مدرسان، فراگیران، گروه پشتیبانی فنی، گروه پشتیبانی آموزشی و سیاست‌گذاران؛ حقوق، مسئولیت‌ها و شرح وظایف خود را بدانند و این شیوه‌ی ارائه‌ی آموزش با حداقل چالش همراه باشد.

بر همین اساس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه رفسنجان جهت کمک به این فرایند، با نگاه به تجارب دانشگاه‌های صاحب‌نظر در این حوزه، پیش‌نویس شیوه‌نامه‌ی ارائه‌ی مجازی دروس را با کمک اعضای بسته‌ی توسعه‌ی آموزش مجازی دانشگاه و دفاتر مطالعات دانشکده‌ها و مراکز آموزشی-درمانی دانشگاه تهیه نمود و با جمع‌بندی نظرات خبرگان دانشگاه، این شیوه‌نامه به تصویب شورای آموزشی و شورای دانشگاه رسید. امید است که این شیوه‌نامه به رشد آموزش مجازی کمک نماید.

ماده ۲: تعاریف:

۱. دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان
۲. مرکز مطالعات: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه
۳. دفتر مطالعات: دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده‌ها یا مراکز آموزشی-درمانی دانشگاه
۴. مرکز آموزش مجازی: مرکز آموزش مجازی دانشگاه. تا زمان تاسیس این مرکز، کلیه‌ی وظایف مرتبط با مرکز آموزش مجازی شرح داده شده در این شیوه‌نامه بر عهده‌ی مرکز مطالعات خواهد بود.

۵. سامانه: سامانه‌ی مدیریت یادگیری (Learning Management System-LMS). این سامانه توسط دانشگاه در اختیار اعضای محترم هیئت علمی قرار داده می‌شود. این سامانه در حال حاضر سامانه‌ی «نوید» می‌باشد.
۶. مدرس: کلیه‌ی افرادی که فارغ از نوع رابطه‌ی استخدامی (رسمی، پیمانی، طرح نیروی انسانی، قراردادی، حق‌التدریسی، ...) تدریس واحد درسی دانشجویان، تدریس کارگاه‌های توانمندسازی اعضای هیئت علمی و یا تدریس در دوره‌های پودمانی دانشگاه را بر عهده دارند.

ماده ۳: کلیات:

۱. مرکز مطالعات مسئول بازنگری در این شیوه‌نامه و سایر ملزومات قانونی مرتبط با آن می‌باشد.
۲. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه بر عهده‌ی مرکز آموزش مجازی دانشگاه است.
۳. در مواردی که تدریس در سطوح بالاتر از دانشکده‌های انجام می‌شود (کارگاه‌های توانمندسازی یا دوره‌های پودمانی)، مرکز مطالعات جایگزین دفتر مطالعات در بندهای ذیل می‌باشد.
۴. شرط الزامی پذیرفته شدن ارائه‌ی مجازی، ارائه‌ی محتوا در بستر سامانه‌ی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۴: قوانین آموزشی مرتبط:

۱. **طرح درس:** در تمام شیوه‌های آموزش مجازی، ارائه‌ی طرح درس به دفتر مطالعات قبل از شروع درس/دوره الزامی است و صدور گواهی تدریس فقط با رعایت این شرط امکان‌پذیر است. طرح درس/دوره‌ی مجازی علاوه بر موارد معمول در طرح درس/دوره‌های حضوری، باید جزییات مرتبط با ارائه‌ی مجازی از قبیل همزمان/غیرهمزمان بودن، مجازی کامل/ترکیبی بودن، ارائه بصورت کلاس معکوس، زمان ارائه، شیوه‌ی ارزیابی حضور دانشجویان و ... را نیز شامل شود. به مدرسین محترم توصیه می‌شود برای نوشتن اولین طرح درس/دوره‌ی آموزش مجازی خود، از کمک علمی و فنی دفتر مطالعات استفاده نمایند.

۲. انواع دروس قابل ارائه: مدرسین امکان ارائه‌ی دروس نظری و بخش نظریِ دروس عملی/کارگاهی را

بصورت مجازی دارند. در صورتیکه مدرس مایل به ارائه‌ی دروس عملی خود به شیوه‌ی مجازی باشد، لازم است قبل از ارائه‌ی درس، طرح درس/دوره‌ی مربوط به مرکز آموزش مجازی ارائه گردد و تاییده‌ی لازم اخذ شود.

۳. سقف ارائه‌ی دروس: مدرس می‌تواند تا سقف ۲۰ درصد از کل جلسات مربوط به خود را در هر درس بصورت

مجازی ارائه نماید. در صورتیکه این عدد، عدد صحیح نباشد (اعداد دارای اعشار)، عدد گرد شده مبنای محاسبه خواهد بود. امکان ارائه‌ی مجازی برای مدرسینی که فقط یک جلسه درس را بر عهده دارند فقط بصورت کلاس معکوس امکان‌پذیر است. ارائه‌ی مجازی دروس، بالاتر از سقف ذکر شده، با شروط ذیل و پس از کسب مجوز مرکز آموزش مجازی دانشگاه امکان‌پذیر می‌باشد. جهت تسهیل در انجام این فرایند و نیز کاهش کار مدرس، امور اجرایی و بررسی شروط این بند بر عهده‌ی مرکز آموزش مجازی دانشگاه می‌باشد:

(۱) ارائه‌ی درخواست مدرس به مرکز آموزش مجازی دانشگاه.

(۲) مدرس سابقه‌ی حداقل یک‌بار ارائه‌ی درس مورد نظر را بصورت مجازی داشته باشد.

(۳) نمره‌ی ارزشیابی مدرس از دیدگاه فراگیران بالاتر از ۱۸ بر مبنای بیست (یا معادل آن) باشد. مرجع این ارزشیابی، مرکز مطالعات است.

(۴) معاون آموزشی دانشکده با ارائه‌ی بیشتر درس بصورت مجازی موافقت نماید.

۴. شیوه‌های ارائه‌ی قابل قبول: امکان ارائه‌ی دروس به هر دو صورت همزمان (Synchronous) و

غیرهمزمان (Asynchronous) و به هر دو صورت کاملاً مجازی و ترکیبی (Blended) وجود دارد. توصیه اکید می‌شود که در روش ترکیبی از کلاس معکوس (Flipped Classroom) استفاده شود.

۵. تقویم آموزشی: برای تمام شیوه‌های ارائه به جز ارائه‌ی همزمان و کاملاً مجازی، به شرط اطلاع‌رسانی کافی

به دانشجویان، ارائه‌ی مجازی در هر زمان از بازه‌ی کلاس‌های ترم، مجاز می‌باشد. در ارائه‌ی همزمان و کاملاً مجازی، توصیه اکید می‌شود که زمان ارائه با زمان تعیین شده برای تدریس حضوری در تقویم آموزشی یکسان باشد.

۶. **مدت زمان ارائه:** در ارائه‌ی همزمان و کاملاً مجازی، مدت تدریس؛ و در ارائه‌ی غیرهمزمان و کاملاً مجازی،

مدت محتوای تولیدی نباید کمتر از چهار پنجم مدت تدریس حضوری باشد. در ارائه‌ی غیرهمزمان و ترکیبی،

مجموع فایل‌های چندرسانه‌ای نباید کمتر از یک دوم مدت تدریس حضوری باشد.

۷. **انواع محتوای قابل قبول:** در ارائه‌ی همزمان و کاملاً مجازی، فقط شکل زنده‌ی ارائه قابل قبول است. در

ارائه‌ی غیرهمزمان و کاملاً مجازی، فقط فرمت چندرسانه‌ای قابل پذیرش می‌باشد ولی در ارائه‌ی غیرهمزمان و

ترکیبی، همه‌ی انواع ارائه (صوت، تصویر، فایل پاورپوینت، فایل چندرسانه‌ای و ...) قابل قبول است.

۸. **استانداردسازی و کدهای اخلاق محتوا:** مدرس لازم است تا استانداردها و کدهای اخلاقی مرتبط با تولید

محتوا را رعایت نماید. مسئول عدم رعایت این موارد بر عهده‌ی مدرس می‌باشد. مرکز مطالعات موظف است تا

آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مرتبط با این موارد و نیز فرم‌های تایید را در اختیار مدرسین قرار دهد.

۹. **مدت اعتبار محتوا:** محتواهای تولیدی برای آموزش مجازی تا دو سال معتبر می‌باشند و نیاز به بازنگری ندارند.

بعد از دو سال تنها محتواهایی مورد پذیرش است که بازنگری شده باشند. ارائه‌ی مستندات در مورد بازنگری برای

تمدید اعتبار الزامی است.

مطابق با نامه‌ی ۳۱/۹/۱۷۱۹/پد مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۲۶، این شیوه‌نامه در مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۲۳ به تایید شورای آموزشی

دانشگاه رسید.